

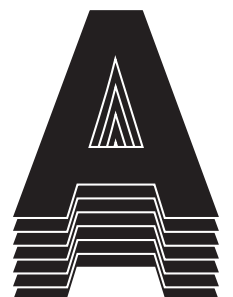

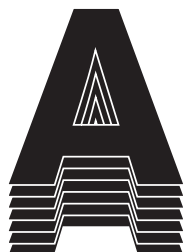
SAMMANSTÄLLNING AV DISKUSSIONER

UTIFRÅN EN WORKSHOP OM DEN KULTURPOLITISKA UTREDNINGEN
MED DELTAGARE FRÅN FRÄMST DET FRIA KULTURLIVET I GÖTEBORG

MED STÖD AV FRAMTIDENS KULTUR & ATALANTE

ATALANTE 19 JANUARI 2008

ATALANTE
ÖVRE HUSARGATAN 1
411 22 GÖTEBORG
031-711 82 00
WWW.ATALANTE.ORG
EMMA@ATALANTE.ORG
NIKLAS.RYDEN@VALAND.GU.SE

1. Inledning	4
2. Instruktioner: hur du läser diskussionsrapporter	5
3. Diskussionsrapporter	6
• Modeller för nya stiftelser finansierade av privata/näringslivsmedel	6
• Hur får vi fler spelplatser/möjligheter för dansföreställningar?	8
• Hur kan konsten och kultur förändra världen?	9
• Hur kan man skapa enkla företagsformer för fria grupper?	10
• Hur ska den smala konsten finansieras?	12
• Hur skapar man bättre förutsättningar för kulturproduktion i det fria kulturlivet?	14
• Kan man ändra synen på stöd till fri kultur? (Inte kalla det bidrag utan att samhället köper konstnärliga tjänster)	16
• Hur ska vi skapa förutsättningar för att det svenska kulturlivet ska få större kontaktytor internationellt?	18
• Vilken roll har mindre orters kulturliv i Sverige?	20
• Konstens roll i samhället	21
• Konstnärens roll i samhället - Som en följd på frågan vad konstens roll är.	23
• Vem betalar för konstnärlig fördjupning?	25
• Hur påverkas konsten av att konstnären också måste vara entreprenör?	27
• Kopplingarna mellan kultur, demokrati och (ekonomisk) tillväxt	29
• Vilken roll ska staten spela i en framtida konst/kulturpolitik?	31
• Genusperspektiv i kulturen	33
• Hur får vi politikerna att bättre balansera:	35
- Institutionerna – fria konstnärer	
- Kultur - konst	
• Hur kan vi locka riskkapital till våra kulturprojekt?	37
• Skatt på reklam för att finansiera det fria konst- och kulturlivet	39
• Bör man skilja mellan konst och kultur i den framtida kulturpolitiken?	40
• Vem behöver pengarna mest? Hur får man bukt med "kulturmaffian"? Hur ändrar man samt vidgar konstbegreppet?	41
4. Deltagarlista	42

Varför Atalante?

Atalante har sedan länge ett starkt engagemang i konstpolitiska frågor och ett särskilt starkt intresse för den oberoende konstens och konstnärernas villkor. Atalante har också varit värd för många viktiga kulturpolitiska samtal, och företrädare för scenen har medverkat i utredningar och rapporter.

När regeringen nu tillsatt en ny kulturutredning ville vi ge konstnärer och andra som är verksamma inom det s.k. fria kulturlivet i Västsverige en chans att träffa några av de som arbetar med utredningen och själva få chansen att påverka den. Därför ordnade vi en lördag i januari en workshop där deltagarna själva kunde ta upp frågeställningar och framföra synpunkter direkt till utredningen.

Det blev en meningsfull dag med många kloka tankar och ett intensivt lyssnande från alla håll. Det handlade om den fria kulturens ställning i framtiden, om konstnärernas villkor, om nya finansieringsformer, om synen på bidragssystemen, om genus, konstens roll i samhället och mycket, mycket annat. Överlag var samtalen väldigt balanserade och utgick från en grundläggande samsyn om de alltför knappa resurser oberoende konst och konstnärer brottas med.

Vi hoppas nu att utredningen kan ta del av dessa idéer och få politiskt gehör för en vidgad förståelse för den fria konstens stora betydelse i samtiden, dess kostnadseffektivitet och dess behov av rimligare villkor.

I denna skrift kan man läsa de anteckningar sekreterarna gjorde i alla de 22 gruppdiskussioner som genomfördes under denna Open Space-workshop.

Trevlig läsning
/Niklas Rydén

Open Space

Metoden som vi arbetade utifrån kallas Open Space. I kulturlivet pratar man mycket om kreativitet och processer, men denna typ av kreativt verktyg har vi på Atalante inte stött på tidigare i kulturella sammanhang. Den är vanligt förekommande inom föreningar och den politiska sfären. Metoden innebär att deltagarna tar ett gemensamt ansvar för mötet samtidigt som innehållet blir just det de är mest intresserade av att prata om. Ramen för vår diskussion under workshopen var Kulturutredningen.

Dagen började med en kort inledning av några av kommitténs medlemmar som berättade om sitt arbete och hur det kommer att fortsätta framöver. Därefter fick workshopens deltagare väcka frågeställningar som de ville diskutera under dagen. När alla tider var fyllda med ämnen gick workshopen över till diskussioner. Varje diskussionsplats hade en fast sekreterare som förde protokoll över diskussionerna. Alla anteckningar från diskussionsgrupperna är sammanställda i denna rapport.

Vi hoppas att workshopen har väckt intresse för kulturpolitiska frågor och att den blivit ett startskott för fördjupad, breddad och en än mer engagerad kulturpolitisk diskussion i Göteborg.

Medverkande

Projektledare för workshopen var Niklas Rydén och Emma Rygielski - båda från Atalante.

Open Space-ledare var Niklas Högberg och Maria Conchita Högberg från företaget Medskaparna (conchitas@swipnet.se).

Sekreterare under workshopen var Christian Larsson, Cecilia Suhaid Gustafsson, Zandra Valencia Skogfors, Erika Hansson, Emma Rygielski och Beata Rydén.

Sammanställningen av alla diskussionsrapporter har gjorts av Elin Wistedt.

Stöd

Workshopen genomfördes med stöd av Stiftelsen Framtidens Kultur.

INSTRUKTIONER: hur du läser diskussionsrapporterna

Den här rubriken säger vilken "hjärtefråga" det är som har diskuterats i denna aktuella grupp.

Modeller för nya stiftelser finansierade av privata/näringslivsmedel

Frågeägaren är den person som har väckt "hjärtefrågan".

Frågeägare

Anders Jacobson, dansare, projektledare, PRODUKT

Dessa personer har någon gång under workshopen deltagit i diskussionen.

Deltagare

Josefin Cederwall, operasångerska- Musik och media

Jonas Fröberg, teaterprojektledare mm

Uncas Rydén, musiker, kompositör

Maria Sidén, Tjolöholms Slott

David Karlsson, kulturutredningen/Nätverkstan

Bakgrunden till varför Frågeägaren vill diskutera Hjärtefrågan.

Bakgrund till frågan:

PRODUKT funderar kring olika modeller på nya stiftelser för att bredda finansieringen. En stiftelse inriktad på fri samtidskonst, där medlen kommer från företag och privatpersoner är en idé. Företagen "sponsrar" alltså stiftelsen istället för en enskild grupp/konstnär.

Sammanfattning av diskussionen.

Samtalet "i ett nötskal"

– Många olika förslag kom upp kring medel från näringsliv, sponsorer, riskkapital, privatpersoner osv. Alla fick i uppdrag att formulera förslag och skicka in till utredningen.

Poängen motsvarar antalet dattar som frågan fick efter avslutad diskussion

– Diskussion kring det pedagogiska projektet att "förklara" värdet i (fri, experimentell) konst. Gentemot beslutsfattare, näringsliv och privatpersoner.

Ett längre referat av diskussionen.

(Frågan fick 2 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Maria: Måste staten kanske gå in med pengar också för att uppnå ordentliga summor?

Uncas: Tipsar om Bob Kelly, titta på modeller i USA. Det finns ingen tradition av konststöd inom svenskt näringsliv.

Modeller för nya stiftelser finansierade av privata/näringslivsmedel

Frågeägare

Anders Jacobson, dansare, projektledare, PRODUKT

Deltagare

Josefin Cederwall, operasångerska- Musik och media

Jonas Fröberg, teaterprojektledare mm

Uncas Rydén, musiker, kompositör

Maria Sidén, Tjolöholms Slott

David Karlsson, kulturutredningen/Nätverkstan

Bakgrund till frågan:

PRODUKT funderar kring olika modeller på nya stiftelser för att bredda finansieringen. En stiftelse inriktad på fri samtidskonst, där medlen kommer från företag och privatpersoner är en idé. Företagen "sponsrar" alltså stiftelsen istället för en enskild grupp/konstnär.

Samtalet "i ett nötskal"

- Många olika förslag kom upp kring medel från näringsliv, sponsorer, riskkapital, privatpersoner osv. Alla fick i uppdrag att formulera förslag och skicka in till utredningen.
- Diskussion kring det pedagogiska projektet att "förklara" värdet i (fri, experimentell) konst. Gentemot beslutsfattare, näringsliv och privatpersoner.

(Frågan fick 2 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Maria: Måste staten kanske gå in med pengar också för att uppnå ordentliga summor?

Uncas: Tipsar om Bob Kelly, titta på modeller i USA. Det finns ingen tradition av konststöd inom svenskt näringsliv.

Diskussion: Generellt låg kunskap om kultur - "fatta nyttan av/funktionen med konsten". Pedagogiskt projekt att förklara för näringsliv, t.ex. vikten av ett experimentellt förhållningssätt, konstnärlig integritet osv., till skillnad från mer traditionellt prestigefyllda sponsringsförhållanden som stora institutioner osv. Även lobba mot/förklara för politiker som (eventuellt) genomför kulturutredningens beslut. Vems uppgift är det att driva detta projekt?

Josefin: Medicinföretag skulle kunna sponsra med tanke på konstens hälsoaspekter. Många undersökningar visar kulturens positiva effekter på hälsan.

Diskussion: Om konsten som autonom eller att den motiveras med annat. Troligtvis kan det vara vettigt att både använda sig av t.ex. medicinska aspekter och de mer filosofiska/intellektuella/konstnärliga aspekterna som inte går att mäta, t.ex. när det gäller värdet av verk som inte kan/vill/bör nå ut till en stor publik.

Hitta goda exempel på andra stiftelser/modeller, t.ex. utomlands, där stiftelsekulturen/formen är mer utvecklad.

Maria: Sveriges Turistråd bjöd in till möte mellan kultur och näringsliv en gång - bra med fler mötesplatser för att skapa förståelse och kunskap. KK-stiftelsen ordnar också t.ex. möten mellan tung industri och kultur/upplevelseindustri. Bra med utbyte av kompetens i workshopformat.

Uncas: Det vi gör är Research and Development, RnD. Detta är mycket mer accepterat/självklart inom andra samhällsområden än inom konsten. Även mainstream "får del av"/utvecklas av experimentell konst.

Diskussion:

- Fonder är en annan modell?
- Modeller för att ansöka om lån?
- Riskkapitalbolag, investera i pengar som kommer tillbaka?

Anders: Skulle riskkapitalister vilja rikta sig mot små verksamheter som uppenbarligen inte kommer att ge några pengar tillbaka?

Jonas: Vi måste hitta goda exempel på sponsring. T.ex. Volvo i Göteborg.

Diskussion: Vem ska man tala med? Direkt upp på VD-nivå, trögare på lägre nivåer.

Josefin: Om att våga sikta högt, ligga före med idéerna, det går ofta hem just hos cheferna på företag. Ett exempel är Kalkbrottet.

Anders: Volvo får ha med sin logga oavsett om de gett 5000 eller 500 miljoner. Med en stiftelse behöver man inte på samma sätt direktkopplas till ett specifikt företag. Vilka typer av krav kan en stiftelse ställa på företag som vill vara med? Minimisumma? Etiska krav?

Diskussion: Ska det finnas etiska krav för ett icke-offentligt konststöd? Hur ska stiftelsen inte bara bli ännu ett Kulturråd? Referensgrupper? Riktlinjer eller "helt fritt"?

Diskussion: Ska man "ta in" nytt kapital in i Framtidens Kultur? Eller i alla fall utnyttja kompetensen/modellen?

David: Man ska troligtvis inte fortsätta som Framtidens Kultur, utan starta en ny. FK behöver en efterträdare och skulle kunna tjäna som modell.

Maria: Om ideologiska skillnader hos politiker. T.ex. blå kommuner som vill satsa mer än röda, men som också vill ha "pengarna tillbaks".

Avslutning: Eftersom det kom upp många olika förslag och vi hade olika bilder av vad som skulle behövas, så fick alla i uppdrag att själva utforma ett eller flera förslag och skicka in till kulturutredningen.

Hur får vi fler spelplatser/möjligheter för dansföreställningar?

Frågeägare

Marika Hedemyr, koreograf, Crowd Company, konstnärlig ledare Dansbyrån

Deltagare

Moa Matilda Sahlin koreograf, konstnärlig ledare Dansbyrån, Maria Svensson Culture Clinic, Jonas Andersson, Marika Hedemyr, koreograf, konstnärlig ledare Dansbyrån

Samtalet "i ett nötskal"

- Bygg vidare på de nätverk som finns. Dubblera t.ex. Dansnät, Turnéslingor.
- Utnyttja de strukturer som finns (t.ex. Riksteatern, länsteatrar, stadsteatrar, operahus). Låt dansen använda dessa. Ge dem politiskt uppdrag om minst 1/3 danskonst, t.ex. huskoreograf, huskompani.
- Danskonsten kan sina strukturer/nätverk etc. Inte mer info/byggverksamhet, mer till produktion/spela, d.v.s. möta sin publik. (5 poäng)
- Uthållighet och god kondition finns i danskonsten. Använd det! (3 poäng)

(Frågan fick 1 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

- Kallar sig scenkonst- teater, måste visa 50 % dans
- Inte bygga nya hus utan komma på fasta institutioner, befintliga teater/operahus. T.ex. c/o Stadsteatern. Huskoreograf, In House-produktion med huskoreograf.
- Ge politiska uppdrag till institutionerna.
- Måste ha längre spelperioder för dans. Idag 3-4 kvällar. Bör ha som inom teatern. Minst 20 kvällar.
- Ja, det behövs en renodlad dansscen i Göteborg. Finns koreograf + publik? Tips! Stora Teatern i Göteborg.
- Tar tid att bygga upp publik! Dansens Hus i Stockholm: 10 år.
- T.ex. länsteatrar, har 3 ägare; stat, region samt värdkommunen. Om en av ägarna starkt driver för att man ska ta in dans. Lobba mot politikerna för att nå teatrarna.
- Byggverksamheter + Turnéslingor. Bra, men dubbelt så många.
- Statlig politik, måste ta hänsyn till regional + kommunal politik.
- Idag: Dansen kan nätverken etc. Inte mer om det, utan till produktion + spela.
- Bygg inte nya fasta strukturer. Utnyttja de som finns! (Riksteatern, länsteatrar, stadsteatrar.)

Hur kan konsten och kultur förändra världen?

Frågeägare

Anna Ostrowski

Deltagare

Ingvar Örner Trixter, Anna van der Vlit konstmarknadsföring, Mikael Ringlander svenska kyrkan, Catharina Bergil Världskulturmuseet, Anders Malmström MCV, Viktoria Alarik koreograf

Samtalet "i ett nötskal"

Hur ska man få mer pengar till kulturvärlden? Att kulturen har ett värde!

Men går man bara på nyttoaspekten lägger man krokben för sig själv. Kulturen måste få ha en mångfald. Att inte alltid vara nyttigt eller tjäna in pengar utan bara få vara konst. (2 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

När konsten är politiskt att man kombinera detta. Hur kan man utveckla det ännu mer? Hur växer man med kultur?

Blir man hälsosam av kultur? Ska kulturen vara det? Eller ska det tänka någon annat? Konsten och kulturen har en nyttoaspekt och har inget egenvärde.

På vems villkor görs det? Hur säljer man in konsten? Konst behöver inte vara nyttigt. Vad använder konstnärerna själva för retorik?

Det finns en fara att tala om regional tillväxt. Då hamnar konstnärerna i någon form av tjänstemannaposition. I bästa fall hjälper kulturen till att göra oss till kritiska medborgare och del av det offentliga samtalet.

Hur ska man få mer pengar till kulturvärlden? Att kulturen har ett värde!

Men går man bara på nyttoaspekten lägger man krokben för sig själv. När man också talar om att kultur tjänar en massa pengar så blir det väldigt mycket

Kulturen måste få ha en mångfald. Att inte alltid vara nyttigt eller tjäna in pengar utan bara få vara konst.

Visst kan kultur förändra världen! Hela den politiska konsten gör ett avtryck.

En konsert kan förändra en människa. Man kan med sin konst förändra världen. I vilket perspektiv kan man se förändring? Den förändringen kan man se mer historiskt.

Om ni svenska konstnärer är vänsterorienterade, hur kommer det sig att högersidan inte använder i sitt budskap? Eller talar vi om det fria kulturlivet?

Institutionerna är väl inte alltid vänsterinriktade? Är det så att det fria kulturlivet hamnar på institutionerna? Konstutövarna förmodligen inte, men den administrativa (producenter, marknadsförare etc.) sidan flyttar gärna till institutionerna pga. lön, tydliga roller och arbetsförhållanden.

Hur kan man skapa enkla företagsformer för fria grupper?

Frågeägare

Marika Hedemyr, koreograf Crowd Company

Deltagare

Gunilla Rahm, samordnare på "Centrum för scenisk rörelse och eget skapande". Caroline Lundblad, butahdansare. Marika Hedemyr, koreograf Pride Company. Berndt Andersson, musiker och ordförande i jazzföreningen Nefertiti. Rasoul Nejadmehr är mångkulturkonsulent och jobbar som ledare för kulturutredningen.

Samtalet "i ett nötskal"

- Själva företagsadministrationen tar idag en alltför stor del av artisternas och konstnärernas tid.
- De flesta konstnärer jobbar idag i växelbruk löntagare/företagare. Det sociala skydds nätet är inte anpassat för det.
- Rundgång i offentliga medel, exempel: "får projektstöd från t.ex. Staten. Nästan hälften går tillbaka till staten i form av moms, sociala avgifter och löneskatt"

Förslag:

- Förenkla företagandet
- Avdragsrätt för kultursponsring
- Full avdragsrätt för moms för alla konst/kulturverksamheter
- Befrielse från arbetsgivaravgift för konst/kulturföretag

(Förslagen har fått 16 poäng, frågan har fått 1 poäng.)

Övriga anteckningar från samtalet

Diskussionen berör momsavdrag. Talar om att alla fick dra av momsen på ideella företag förr och på så vis skulle det ge mer pengar. Det är snårigt att driva ett kulturföretag. Under vilka former ska man kunna driva? På sikt får man inte driva verksamhet som enskild firma, utan i bolagsform. Inom kulturpolitik för 10 år sedan ville att man skulle driva verksamhet i ideell förening, men så ser det inte ut idag. En berättar om hur hon är med och driver en ideell förening. Man känner hela tiden att det inte är meningen att ge någon lön, eller att gå med vinst. Då kommer vinstskatt, vilket blir en stress.

All typ av kulturverksamhet ska ha fullt avdrag på moms. Det skulle göra livet mycket enklare. En berättar hur det gör 70 000 i skillnad vad gäller lokalhyra varje år, på grund av att man slipper momsen. Detta går de inte med på, på Göteborgs skattemyndighet. Rasoul berättar tillbaka att det kommer att komma seminarier om skattefrågor.

Marika berättar att hon vet mer än skattemyndigheten, de vet mindre än henne vad gäller det här med ideellt och moms, det blir en absurd situation.

Kulturutredningen måste se till att fria konstnärer just kan ägna sig åt sin konst, och inte åt allt omkring så som det ser ut idag. Det funkar inte som det är nu. Idag kan du inte få avdrag på kultursponsring, men inom idrotten fungerar det utmärkt. Att införa full eller väldigt hög avdragsrätt, detta lyfts hela tiden i diskussionen.

Samma med sociala avgifter som ska in varje månad, klart det är viktigt när du har många anställda. Frågan är om man är en liten organisation, ska man behöva tala för det då? Jag får in 100 000 till min verksamhet men betalar tillbaka 50-60 000 till staten. Det är ju lönlöst, säger en som deltar i diskussionen

Förslag: Inga sociala avgifter till konstnärslöner!

Det handlar ju inte om stora pengar som staten skulle förlora på det. Tänk vad mycket det skulle ge och hur mycket mer konstnärer skulle kunna åstadkomma. Det blir mer pengar till verksamheten, mer tid åt kulturen som i sin tur genererar ett positivt resultat. Du har ju någon gång redan kvalitetsmässigt kvalat in, i och med att staten skjuter pengar regelbundet till kulturen. Att hela tiden behöva legitimera sig ska inte behövas. Detta ökar ju inte direkt kreativiteten. Ofta är det högutbildade, men måste hela tiden bekräfta det.

Det finns en avdragsrätt för musiker idag. Diskussionen berör olika möjligheter till avdrag, vad gäller både sociala avgifter och moms. För fria grupper innebär det mycket pengar med till exempel 20 000 i moms-avdrag.

Här behövs det en strategi, här måste kulturutredningen gå in och förändra. Kommer nog komma tror diskussionsdeltagarna, i och med den nya regeringen. Det är positivt att regeringen vill förenkla. Kan vara en fördel från nuvarande regering, men sen är det ju annat som a-kassorna till exempel, som inte är bra.

Kort sagt: det finns en skatte- och momsproblematik för kulturarbetare. Det krävs subventionering eller avdrag vad gäller moms och sociala avgifter, samt att ha tydliga och enkla regler.

Hur ska den smala konsten finansieras?

Frågeägare

Ebba Westerberg, Frilansmusiker

Deltagare

Ebba Westerberg, frilansmusiker. Kommer från Göteborgs artistcenter, en sammanslagning av frilansmusiker. Är en paraplyorganisation. Gunilla Rahm jobbar på ”Centrum för scenisk rörelse och eget skapande”. Nilla Mansfeldt, jobbar med och driver Musikens Hus som även har andra kulturformer än musik. Anna van der Vliet, jobbar med konst och marknadsföring. Mats Nordlund, jobbar med bildkonst, jobbar även för konstnärcentrum. Rasoul Nejadmehr, jobbar som mångkulturkonsulent och är ledare i kulturutredningen. Caroline Lundblad, butohdans. Frauke är hennes artistnamn.

Samtalet ”i ett nötskal”

- Formulera vad som är viktigt med konst och på så vis legitimera det (då kommer pengarna?)
- Att jobba med att få ett bättre självförtroende som konstnär
- Det behövs generösare stöd till konst- och kulturliv
- Värna om en mångfald i konst- och kulturlivet
- Det finns ett värde i att vara ”smal”
- Att drivkraften till konstnärligt arbete måste beaktas
- Drivkraften för konstnärer är inte pengar (7 poäng)

(Frågan fick 2 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Westerberg tror inte att marknaden kan styra kultur- och konstlivet, då blir det smurfhits som kommer att bli musiken som spelas. Lyfter frågan hur man ska kunna rättfärdiga att spela för 4 personer? Man kan se på gammal historisk konst som sågs av få förr, men som har stor påverkan för fler idag.

Det kanske inte ska heta bidrag, samhället måste ju ha detta skapande. Konstnärer ska inte behöva förklara sig hela tiden. Nilla som jobbar på Musikens Hus beskriver problematiken i att ta in smala artister, det går inte runt om det inte drar publik.

Diskussionen berör de som sitter i kulturutredningen/kulturpolitiken och att det finns många som drar ner det fria kulturlivet. Man måste formulera vad det är som är viktigt inom konsten och göra det begripligt för alla. De diskuterar om att förlora självförtroendet, att det är svårt att legitimera sig själv. Man försöker hitta en legitimitet.

Majoritetsdiskussionen ses som obehaglig. ”Skulle vi inte ha samenyheter för att de är så få?” Det går inte att se det så. Att mäta allt i antal. Pratas om att även om man vill vara smal så finns det en ekonomi med, det måste ju faktisk gå runt. Spelar man jazz på nationalscen idag tjänar man 30 gånger mindre idag, än för 10 år sedan. Man kan jämföra kultur med idrott, det måste finnas en bredd annars går man miste om fantastiska begåvningar. Man kan inte se allt i ekonomi. Jobbigt att behöva anamma en terminologi för att legitimera sin existens, inom konst och kulturlivet. Det gäller att gå ihop och peppa varandra även om det inte är mängder med folk som kommer ser föreställning eller dylikt.

Vi är matade med att endast tala om kvantitet och pedagogik. Det är förtvivlande. Även fokuseringen på ungdomar är förtvivlande. Jag är väl inte mindre viktig när jag är 25? Eller 65? Måste breddas! Förr skulle kulturen vara till för medborgarna, nu ska den vara till för skattebetalarna. Man betalar sin skatt och så ska

det leverera resultat. Men det finns ju en annan drivkraft än pengar inom kultursektorn. Den nya regeringen använder pengar som ett lockbete, det är hela tiden pengaargument. Konstens grundkärna är att man har någonting att säga. Det måste finnas en bredd och en mångfald, det måste finnas icke-kommersiella också.

Det verbala uttrycket och det skrivna ordet är det som ofta står i fokus, men det finns andra uttryckssätt, dans med mera. Viktigt att påpeka att det inte alltid ska vara konst man blir lycklig av, tvärtom. Det ska beröra.

Viktigt att tänka på att det finns mycket dåligt inom kulturen också, det finns dålig danskonst med mera och alla kan väl inte få bidrag? Frågan är vem som avgör vad som är bra och inte? Kärnproblemet, vem ska bestämma? I den bästa av världar skulle alla konstnärer få bidrag. Gemene man som inte har konst- och kulturintresse vill ha en viss konst, aktivt konstintresserade en annan. En bildlärare berättar hur hans elever frågar efter nyttoaspekten, att det ska vara nytta i allt. Någonting som inte är positivt.

Hur skapar man bättre förutsättningar för kulturproduktion i det fria kulturlivet?

Frågeägare

Cecilia Borgström-Fälth, Kerste Broberg

Deltagare

Ingvar Örner Trixter, Johan Forsman Aktör, Lennart Larsson HDK, Frida Yngström konstnär, David Karlsson, Christina Hjort, Cecilia Borgström-Fälth, Kerste Broberg

Samtalet "i ett nötskal"

I Århus har man skapat ett resurscenter där man får hjälp med teknik, producent, marknadsföring, rådgivning i ekonomi. Är detta en möjlighet i Göteborg? Då behöver man inte börja om varje gång. Detta kanske man kan få samtidigt som projektstöd.

Även att titta på Århus kultur och konstpolitik som är väldigt levande och är ett föredöme. (1 poäng)

Det fria kulturlivet brottas med de stora institutionerna. I det fria kulturlivet så hjälper man varandra redan, dock är det helt omöjligt att få hjälp av institutionerna. Det måste finnas outnyttjade resurser hos institutionerna som man också undersöka. Man kanske kan lägga i det i institutionernas uppdrag att hjälpa och samarbeta med fria kulturlivet. En ömsesidighet skall eftersträvas, båda skulle kanske tjäna på det?

Gemensamma projekt, t.ex. residens. (1 poäng)

(Frågan fick 1 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Denna fråga brottas man med i Kulturförvaltningen. "Man kan inte förvänta sig att få mer pengar" hur förändrar man detta? Förvaltningen försöker peka på brister hos dem som söker. Hur kan man påverka och förändra båda världarna? Politiker och det fria kulturlivet. Politiker har ett medborgarperspektiv men förvaltning konstnärligt perspektiv.

Frida: Många konstnärer tycker också att det kan vara ett hinder att få stöd för det stör arbetet. Och att det kan kännas att det kan kontrolleras. Är sponsring en idé?

Trixter: Det saknas ett intresse från näringsliv att sponsra kulturen och det rör sig om väldigt små summor. Man kan bli minst lika styrd av sponsring. Det är bättre med offentlig finansiering.

Aktör: Det fria kulturlivet blir marginaliserat. Varför? Det finns ingen kontinuitet för det finns inga pengar när man får projektpengar. I mellan projektet så är man utan pengar. Man hinner aldrig undersöka och utveckla projektet utan man måste starta upp ett nytt projekt.

I Århus har man skapat resurscenter där man får hjälp med teknik, producent, marknadsföring, rådgivning i ekonomi. Är detta en möjlighet i Göteborg? Då behöver man inte börja om varje gång. Detta kanske man kan få samtidigt som projektstöd.

Konstnärerna kollektivverkstan är något liknande för konstnärer. I konstnärsvärlden behöver förmedlarledet stärkas. T.ex. gallerister måste hjälpa till att plocka upp konstnärer.

Det fria kulturlivet brottas med de stora institutionerna. I det fria kulturlivet så hjälper man varandra redan, dock är det helt omöjligt att få hjälp av institutionerna. Det måste finnas outnyttjade resurser hos institutionerna som man också undersöka.

Man kanske kan lägga i deras uppdrag att hjälpa och samarbeta med fria kulturlivet. Båda skulle kanske tjäna på det? Men även mellan former som t.ex. residens och byta sammanhang.

Gällde liknande för konstnärer med sina gamla skolor alt konsthallar när det kommer till maskiner och teknisk kompetens eller liknande. Detta finns i Stockholm t.ex. på Kungliga högskola. Hur skulle förvaltningen kunna få gång ett sånt samarbete?

Kan man ändra synen på stöd till fri kultur? (Inte kalla det bidrag utan att samhället köper konstnärliga tjänster)

Frågeägare

Niklas Rydén

Deltagare

Jim Berggren konstnär, Niklas Rydén kompositör, Anna Ostrowski Skådebanan, Ebba Westerberg slagverkare, Gunilla Rahm centrum för scenisk rörelse och eget skapande, Johan Nordqvist, Nils Ramhöj konstnär, Anna van der Vlit konstnär och marknadsföring, Kia Nordqvist filmare, Marika Hedemyr koreograf

Samtalet "i ett nötskal"

Vi måste hitta ett nytt språk!

Byt ut ordet bidrag. Bidrag är ett negativt laddat ord, som om vi sitter och "får allmosor".

Varför inte kalla det att samhället ska tillhandahålla konstnärliga tjänster och köper en tjänst av konstnärerna?

Ska det kallas uppdrag, finansiering, stöd eller t.o.m. "upphandling"?

Risken med "upphandling" är att gå in i ett köp& sälj-tänk.

Det finns olika projektstöd, kanske ska heta uppdrag. Konstnärbidrag ska kanske heta lön helt enkelt!

Vad gäller konstnärers försörjning är gruppen överens om att en konstnärslön, ett existensminimum, vore önskvärt och ekonomiskt möjligt. (T.o.m. under det fattiga 1990-talet hade samhället råd att via Ams stödja fria konstnärer med 1200 mkr/år (1997).) Tyvärr är detta ingen politiskt realistisk ståndpunkt idag.

Barnbidrag framförs som exempel. Alla får automatiskt. Inga ansökningar, inga redovisningar, få byråkrater. Utmärkt!

(Frågan fick 6 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Hur får man mer pengar till samtidskonst? Mindre än 5 % går till det fria kulturlivet. Vad menar man med bidrag? Varför inte se det som om att samhället köper konstnärliga tjänster av konstnärer? Så är det redan, detta är mer en språklig förändring.

Samhället ska tillhandahålla konstnärliga tjänster. Då har man gjort en definition!

Kan man göra tvärtom? Vi tar bidrag och ska vara glada. Vem gör inte det? Näringslivet tar också emot bidrag, men då kallas det inte det utan företagsstöd. Hur ser politiken på kulturlivet när man kallar det bidrag? Varför kallas det kulturfinansiering?

I regionen har man ett regionalt uppdrag, det känns mer intressant.

Alla kan ha rätt att få ett bidrag. Men om man byter ord har då alla rätt att söka det? Som stipendium och uppdrag.

Bidrag är ett negativt laddat ord, att vi sitter och "får allmosor". Vad kostar kulturen? När man ser på det ur bidragssynpunkt.

Klippkortsmodellen.

Det är ett arbete vi gör och när man kallar det bidrag så ligger det en passivitet i det. Namnet styr om hur man tänker om det. Bidraget som form gör att vi sitter och gör enormt mycket pappersarbete. Och styr

våra projekt då vi försöker passa in.

Kan jag själv välja att kalla det ett uppdrag från t.ex. Göteborgs kommun? Låter bättre att presentera sin idé hos medfinansiärer med ett uppdrag än att säga ”jag har fått bidrag av Göteborgs kommun vill du vara med att sponsra”.

Om man gör traditionella redovisningar.

Bidragen är inte intäkter- det säger en del hur man ser på det.

Bidrag och fri kultur låter som om

Skulle vara bra med konstnärslön. Det är inte säljbart idag. Vad kallar man kulturstöd?

Varför är institutionerna självklara med sin bidragskaka medan det fria kulturlivet får söka varje år?

Hur ska vi skapa förutsättningar för att det svenska kulturlivet ska få större kontaktytor internationellt?

Frågeägare

Katarina Bergil som jobbar på världskulturmuseet.

Deltagare

Katarina Bergil, jobbar på världskulturmuseet. Love Jönsson, jobbar som kulturskribent. Christina Hjorth, kulturutvecklare. Mona Wallström, arbetar på konstpedemin. Maria Sidén, jobbar på Tjolöholms slott. Cecilia B-Fäldt, jobbar på kulturförvaltningen. Lennart Larsson, jobbar på Angeredsateljén. Viktoria Alarik, jobbar som dansare och koreograf. Kerste Broberg, jobbar på kulturförvaltningen. Jonas Fröberg, jobbar som skådespelare och dramatiker. Magnus Haglund, jobbar som författare. Anna Ostrowskij, jobbar som kulturkoordinator på skådespelarbanan.

Samtalet "i ett nötskal"

- Synliggöra internationella, informella kontakter (6 poäng)
- Blanda inte ihop bistånd med politisk internationalisering
- Open Lab, ett gott exempel
- Större internationella festivaler/projekt borde skapa/ utveckla branschmöten
- Hur ska vi utnyttja den redan existerande internationella arenan, hybridkulturen? (2 poäng)
- Christian Pallin for President!
- Buddha-maskin åt alla!

Övriga anteckningar från samtalet

Vårt kulturutbud behöver synas. Det är för tillslutet i Kulturrådet, och hur de jobbar. Att kunna få en insyn och under vilka förutsättningar man ska kunna söka pengar. Tillfälliga och slumpvisa kontakter avgör arbetet, det måste ändras. Hur ska man kanalisera offentliga pengar, hur mycket ska gå via institutionerna? Pengarna dirigeras i form av en biståndstanke. När bistånd och kultur blandas blir det problematiskt.

Det är en sak att exportera svenska kulturprodukter, men att få ett flöde är svårare. Det borde finnas sådana uppdrag, att förmedla intryck och tankar mer systematiskt. Högskolan skulle kunna göra det till exempel.

Varför ska vi ha internationellt samarbete? Det är viktigt med utbytet. Viktigt med uppföljning, att de möten som sker följs upp. Att försöka utnyttja de internationella gäster vi får hit. Workshops är en variant. Media tar inte alltid upp det som vi tycker är viktigt. Att laborera med idéer på workshops. Det kommer ett inflöde utifrån, vad gäller dans som exempel diskuteras här, men att få ett utbyte- det är det som är viktigt. Nätverk är även viktigt.

Mycket diskussion kring utbytet, att inte bara visa varandra sina föreställningar, utan att även samarbeta vidare. Att man kanske utforskar en frågeställning tillsammans. Kulturrådet är ju under omstöpning, men det fungerar inte nu. Nu har en hand om inflöde och en om utbytet. Det är inte bra. Det finns en nyfikenhet och orädda politiker. När det gäller Göteborg finns det ingen internationalisering. Vi har systerstäder, men inte mycket mer. Det glappar. Kulturförvaltningen är ju av skattemedelsskäl mycket förankrade i Göteborg, men det måste skrivas om. Viktigt att vidga detta. Att få in ökad internationalisering, det nämns att detta är på gång. Hur ändra, vem är ansvarig? Finns en förvaltningsledning, men den har förändrats. Det är så mycket fokus på våra stora institutioner.

Vi har ju dock en del kommunala medel som går till internationella projekt, men insiderutbytet saknas. Branschmöten på olika nivåer är viktigt och bra. Borde vara mer av det. Vidga det. Workshops bra del för att knyta kontakter. Det bejakas att ta hit internationella aktörer, det är desto svårare att skicka ut.

Det handlar om regler vad gäller bidrag, där det finns en problematik i att ta hit internationella aktörer stundtals. Är det marknadsföringspengar för Göteborg kan vi ju inte ta det till kultur. Vi måste se; vad är det kulturpengarna ska vara för? Internationella projekt är de som sker ute i världen, det som sker här är mångkulturprojekt. Att skapa ett nätverk över hela Sverige, som inte är genrebestämt utan mötas över gränserna.

Christian Pallin lyfts upp, tidigare ansvarig för Lava I Stockholm. Han kör utan medel. Han har nollbudget. Han borde ju få lite pengar någon gång, någonting är fel. Han är en källa till kreativitet. Driver Koloni, bland annat. Christian är otroligt viktig, en bra kulturpolitik skulle se till att såna som han gynnas. Finns det en fara till att vi anpassar oss till de koder som gäller? Att de som vet hur man skriver ansökningar är de som får pengar. Vi är ett provinsland. Risken finns ju att sådana som Christian bränner ut sig. Vore bra att kunna söka bidrag via ett möte, att inte behöva skriva. Det kanske kan bli ett annat sätt att söka pengar på i framtiden?

Diskuterar undergroundrörelsen. Varför söker inte Christian bidrag, han skulle säkert få om han sökte? Eldsjälspektivet är svårt att avgöra i en pappersansökan, så kan man finna andra sätt att ge bidrag där man fångar upp dem så vore det ju bra. En uppsökande verksamhet, där man söker upp kultur-evenemang/kulturaktörer och kan ge pengar på det sättet. Bort från pappers-tänket. Stipendium är bra.

Diskuterar nätverkets betydelse. Finns mycket viktiga nätverk i Europa och det finns som en möjlighet. Vi har varit mer delaktiga i dem tidigare (med ”vi” menas Göteborgs Stads Kulturförvaltning). Kunde utnyttjas mer. Många fleråriga bidrag som bland annat går till konstpedemin måste tänka internationellt inom sin budget de fått.

Vilken roll har mindre orters kulturliv i Sverige?

Frågeägare

Stina (Student kulturverkstaden)

Deltagare

Johan Forsman (Aktör & Vänner), Marie (kulturförvaltningen), Katarina Hultin (danskonsulent VGR), Jöran Berggren, Eva Ingemarsson (Atalante), Jonas Andersson (kommittén), Christer Wigerfeldt (frilans-journalist Knock-Out)

Samtalet "i ett nötskal"

Kulturutredningen är ett utmärkt tillfälle att utreda och kartlägga hur kulturscenen ser ut i de små orterna. Den bör även ge ett tydligt nationellt uppdrag till kommunerna om att stimulera kulturlivet på landsbygden och i de små orterna.

Utövandet! Det är viktigt att se vikten av det egna skapandet. Basen, grunden.

Vad som är intressant på varje ort. Basen, återigen att gräva där vi står. (8 poäng)

(Frågan fick 1 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Kulturen har svårt att överleva på mindre orter de dräneras ofta på konstnärer och kulturliv eftersom detta är knutet till storstädernas institutioner och marknader. Frågan är politisk, alla har rätt till bra kultur, det är kommunernas ansvar. Idag landar kulturfrågorna ofta som sammanklumpade med andra frågor, ihop med idrotten eller biblioteken. Kulturupplevelserna begränsar sig till teve och internet. Kanske pröva tanken på avlönade kaderplacerade konstnärer istället för att sponsra turnerande sällskap. I vissa kommuner går man över kommunnivån och låter kommunförbund hantera kulturfrågorna. Det behövs ett tydligt statligt uppdrag kring kulturen.

Det behöver finnas en verksamhet, inte bara föreställningar, och denna verksamhet ska vara professionell för att kunna väcka stolthet. Man har ofta svårt att se värdet av den egna kulturen och närbelägna konsten, detta kan kulturarbetare utifrån hjälpa till med att avtäckas och skapa.

Klasstrukturen slår igenom i små orter, benägenheten att engagera sig ideellt är därför mindre, detta innebär att det är statens och kommunernas ansvar att etablera en livskraftig kulturscen i de små orterna. Kulturutredningen är ett utmärkt tillfälle för att ge ett sådant uppdrag. Möjligen genom en minimiformulering för kultur som ska finnas i alla kommuner.

Viktigt att kulturen bottenar i det samhälle som den existerar i, inte avpassas till de strömningar som äger hegemoni inom kulturbidragets nomenklaturen just nu. Då alieneras den från sin egen verklighet och blir ointressant, kan inte etablera sig utanför storstädernas kulturskikt.

Konstens roll i samhället

Att definiera konstens roll/ansvar i samhället Två frågor mot varandra; konstens samt konstnärens roll. Distinktion mellan konst och konstnär i samhället Svårt att diskutera dessa frågor utan att ha en distinktion mellan konstens samt konstnärens roll i samhället Viktig fråga att referera till när man diskuterar övriga kulturfrågor, t.ex. budget.

Frågeägare

Kia Nordqvist.

Den fria konstens rörlighet

Deltagare

Stina Nilsson- Student på Kulturverkstan Mikael Ringlander- Svenska kyrkan, Biskopens kansli, kulturansvarig Kia Nordqvist- frågeställare Nils Ramhøj- konstnär Christer Wigerfelt- frilansjournalist

Samtalet "i ett nötskal"

Konstens ansvar kan vara att:

- Reflektera över historien, ha distans till nuet och ligga i framkant/profetera om framtiden
- Samhällets eftertanke, tolkningar, redskap för reflektion
- Konsten har ett ansvar för distans till nuet
- Konst har ett ansvar att kommunicera kontinuitet
- Konsten kan vara vårt dåliga samvete
- Kommentera, kritisera, ifrågasätta, provocera – ny infallsvinkel (5 poäng)
- Konstterrorism

Övriga anteckningar från samtalet

Vad menas med konsten? Vad är konst? Är det samma sak som kultur? Konsten i kulturen. Vad skapar vi för nytt kulturellt sammanhang i Sverige idag? Hur bidrar t.ex. muslimer till att utveckla vår kultur med sin kultur? Vilken kulturell identitet växer fram i Sverige idag? Kyrkan är ett andligt rum och en mötesplats. Tydligt i musiklivet att människor med olika religiösa bakgrunder sammanförs. Man bör vara tydlig i sitt kulturutövande. Varför gör man vissa saker? Alla är ju överens om att konst och kultur är bra för samhället. När folk är överens skapas ingen diskussion kring konst och kultur och vad det ska användas till. Kulturen är en bärare i samhället. Konsten handlar mer om att ett antal människor i samhället är specialister på att handhålla verktyg för att kulturen ska utvecklas. Konsten finns på tre platser: i framkanten för den kulturella utvecklingen, samt historiskt i kulturen, som bärare för kulturen, och nuet där vi utövar

konsten. Hur får man människor från olika religioner att mötas? Gestaltandet är ett uttryckssätt där man kan mötas, få syn på varandra och därmed kan konsten vara ett verktyg och fylla en funktion. Ideologier spelar roll i hur människor ser på konsten. Därför kan konsten bli opposition, om den t.ex. går emot moderaternas partipolitiska ideologi, eller Svenska kyrkans moralideologi.

Konst är ett redskap för individen att tolka sin tillvaro, ett redskap för eftertanke. Eftertanken är central i konsten, den behövs i dagens kommersiella samhälle. Konsten har ett ansvar att ha en distans till nuet. Privat/offentligt. Konstnären har ett privat förhållande till sin konst men när konsten visas blir den offentlig. Beträktaren är en central del för att skapa konsten. Beträktarens ansvar att anstränga sig för att ta del av konsten. Har konstnären ett ansvar att kommunicera med sin omvärld, att visa sin konst. Vem vill man då kommunicera med, och varför?

Förslag på 10 professionella konstnärer i Göteborg som jobbar på halvtid i Svenska kyrkans församlingar med olika bakgrunder. T.ex. är med och jobbar med en predikan, har grupper med barn. För detta krävs en arbetsplan. Genom detta skulle man skapa mötesplatser. Med kyrkan som beställare skapas konst.

Syftet med den religiösa konsten är att öppna upp för det andliga. Nej!, det är representativ konst som markerar kyrkans makt över människan. Är kyrkans konst politisk eller religiös? Från beställarens håll är det ett sätt att visa sin makt

Kyrkans roll har varit repressiv och dogmatisk men nu är kyrkan fri. Har konsten en svag roll i Svenska kyrkan idag? Nu när kyrkan är skild från staten blir ett sätt att definiera sig i samhället att ta ansvar för konst. Svenska kyrkan måste få en ny roll i samhället samtidigt som den förvaltar sin historia, genom att ta in konst för att skapa nya mötesplatser för människor.

Politisk konst har en tendens att bli övertydlig eftersom den har ett tydligt syfte. Konstens ansvar kan vara att vara vårt dåliga samvete. I ett politiskt system som inte tillåter sig att bli kritiserat fyller konsten en roll att kritisera och ifrågasätta. Ett samhälle som omöjliggör kulturen gräver sin egen grav, det blir ett odemokratiskt samhälle. Konsten måste hävda sin plats som kritiker, spegla människors villkor i det samhälle vi lever i.

Var ska konsten visas? Den borde finnas i vardagen, på arbetsplatser, på offentliga platser.

Konstnärens roll i samhället

-Som en följd på frågan vad konstens roll är

Frågeägare

Kia Nordqvist

Deltagare

Kia Nordqvist- frågeägare, filmare

Mona Wallström- konststepidemin

Mats Nordlund- bildkonstnär, styrelsemedlem konstnärscentrum

Samtalet "i ett nötskal"

- Synliggöra den konstnärliga processen.
- Familjerådgivning=konstrådgivning
- Konstnären befinner sig på en odefinierad plats i samhället.
- Är det viktigt att särskilja konstnärens plats eller är vi en del av humanismen?
- Att ständigt omdefiniera sin roll i samhället. Varför skall vi inte försvara att vi har roligt på jobbet?

(6 poäng)

- Den konstnärliga arbetsprocessens förutsättningar är att det finns utrymme för eget utvecklingsarbete och ekonomi i detta; reflektion=kontinuitet. (3 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Vi börjar med att diskutera kring Sissela Lindbloms bok De skamlösa. En syn på fri konst som kräver att vi definierar begreppen konst och konstnär. Vem är det som ska göra definieringen? Kultur har låg status och är ingen självklarhet såsom sjukvård som samhället har definierat. Kirurger behöver inte definiera sin användbara roll i samhället, men konstnärer behöver hela tiden hävda sig själva och förklara varför de finns.

Hur ser konstnärliga yrkesutövare på begreppen konst samt konstnär? Reflektera för att undvika att gå på i gamla spår. En viktig roll i konstnärskapet är att hela tiden vara reflexiv. Betona vikten av att konstnärer definierar sin verksamhet utifrån sig själva. Som konstnär gör man saker och reflekterar inte alltid. Att granska sig själv. Vad gör jag och hur ska man förmedla sin kunskap om vad konst ska vara och är? Man måste ständigt formulera sig, reflektera över vad man gör och sin roll i samhället, samt ständigt omformulera kulturpolitiken.

Konstnären är ett nödvändigt verktyg för samhällets utveckling. Ett enskilt verk kan utses som något genialiskt men konstnären är ett verktyg för att förmedla dessa idéer.

Varför ligger inte de konstnärliga ämnena under humanistiska fakulteten? De är i stället en enskild ö. Konstnärer borde i grunden vara humanister. Konsten har hamnat som ett moln utanför som inte hänger ihop med det andra. En grundläggande drift att uttrycka sig.

När samhällen utvecklas har konstnären blivit en individ med den följderna att den blivit ett varumärke. Ska konstnärens roll verkligen vara att vara ett varumärke som producerar för samhället?

Ekosystemets tjänster där konsten ingår. Familjerådgivning.

Konsten blir konstig eftersom den läggs utanför och blir särskild från övriga samhällsorgan. Konstnärerna har gått med på att betecknas flummiga.

Som konstnär är du din egen uppdragsgivare, vilket inte är något negativt. Vi konstnärer vill gärna ha en särställning. Konstnär bör likställas med andra yrken. En stor anledning till att konstnär är odefinierat begrepp är denna särställning.

Viktigt att vi konstnärer själva definierar vår roll. Viktigt att hitta grundbultar som vi inte överger. Om du inte definierar din roll som konstnär blir du en nyttoutövare i samhällets tjänst.

Att sälja in konsten som nyttobringare är ett sätt att få konsten att vara det humanistiska i vårt samhälle, en övergång till att samhället ska inse konstens naturliga plats i samhället.

Det pedagogiska står emot det andra, som är ett möte med betraktaren och ett konstnärligt förhållningssätt. Konstnären ska tillhandahålla blicken, förhållningssättet, till betraktaren. Jag, som airiskonstnär, gjorde lite konst på arbetsplatsen jag var på men kände mig väldigt mycket som konstnär. Konstnär ligger djupare än i det man framställer, t.ex. i mötet med betraktaren. Jag tvingades att definiera mig själv, insåg att jag är konstnär i mig och inte för att jag skapar en produkt. Varumärket är inte konstnären utan produkten som går att sälja. Viktigt att som konstnär förhålla sig till varumärkesbegreppet.

Drivkraften är viktig om man ska definiera konstnärens roll i samhället. Till skillnad från ekonomisk drivkraft kan arbetet i sig fungera som drivkraft. Man ska vara arbetare i samhället, skit samma vad man gör, bara man är samhället till nytta. En annan syn på arbete finns i det konstnärliga utövandet, där arbete har ett egenvärde, vilket man kan hitta inom vissa andra yrken också.

Konst är nyttigt för samhället. Konst/konstnär/kultur. I kulturen ingår det som är byggstenar i samhället. Konstnärens arbete i samhället. Var får man energin från som konstnär? T.ex. från ateljéarbete, utbildningar. Ska man fylla nytta i samhället med sin konst måste man ha betalt för den tiden man är i ateljén. Få betalt för den konstnärliga arbetsprocessen. Tiden då man tränar dans, arbetar i ateljén, innehåller reflektion, eget utvecklingsarbete, forskning. Detta egna konstnärliga arbete/processen är en förutsättning för att kunna arbeta som konstnär.

Vem betalar för konstnärlig fördjupning?

Frågeägare

Johan Forsman

Det är ett problem att man sällan får tid till fördjupning och ofta får ta sig obetald tid för att fördjupa sig. Finns inget system för processpengar.

Deltagare

Moa Matilda Sahlin-koreograf samt konstnärlig ledare för dansbyrån

Johan Forsman- konstnärlig ledare

Gösta Zachrisson- GöteborgsOperan

Jonas Andersson

Caroline Lundblad- Butohdansare

Clara Gustavsson, Artist, projektledare

Sara Habchi Vogler- projektledare, k-merkt KONST, Kalejda, kulturungdom

Samtalet "i ett nötskal"

Viktigt att synliggöra processer.

Betona värdet av vidareutbildning, som fanns förr och fungerade bra.

Residens på institutionerna, museer, kommuner, glesbygden.

Bara man under ett halvår får tid att genomgå en process som inte är avbruten utan kontinuerlig. Samarbete institutioner/frilans.

Längre anställningar.

(Frågan fick 5 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Man behöver bli finansierad genom hela processen. Det finns pengar att söka men ibland kanske man behöver pengar i processen innan man tydligt kan formulera sig för att söka pengar. Det saknas ett system för att finansiera processer som startar upp projekt. Genom de hårdare A-kassereglerna blir det svårare och det finns inte plats för att fördjupa sig. Absurda regler för ens konstnärliga verksamhet.

Processtiden är den viktigaste, sedan kommer iscensättning och produktion. Var kan man få pengar för att fördjupa sitt konstnärliga uttryck? Ska processen vara betald? Att lyfta fram processen och visa att den finns. För några år sedan fanns en större acceptans för att gå igenom en konstnärlig process. Konstnärer kan inte ha en exakt tidsram för när de arbetar. Konstnärer är ofta aktiva även på obetald tid.

Det finns tusen olika lösningar på det här problemet. Kön, klass och etnicitetsbegreppen problematiserar om det är demokratiskt att ge vissa pengar. Att värdesätta processen och hur man ska göra det. Inom dans vill man ofta ha en längre spelperiod.

Var ska man hitta inspiration för att förbättra vårt system? Att vara på marknaden inom scenkonst är svårt. Du måste sätta ett pris på din koreografi för att kunna finansiera ditt projekt, men de pengar man får räcker inte. Marknaden urholkar den konstnärliga verksamheten. Det finns inget högre organ som följer upp kommunernas arbete. Synen på kulturen som något man producerar kan leda till att många saker inte kommer fram inom konsten. Dialog behövs. Arrangörer som är öppna.

Trött på att låtsas att verkligheten stämmer överens med systemet. Förslag på att halva gruppen av konstutövare får tillräckliga bidrag samtidigt som den andra halvan slås ut. Särlosningar inom a-kasse-

systemet för vissa kategorier kommer inte att kunna tillåtas. Hur gör vi med dem som inte får pengar, hur får vi in nya i den gruppen som får pengar? Ska man skära ner på konstutbildningar, som ofta har en överklig arbetsmarknadsuppfattning? Sveriges dyraste utbildningar är de konstnärliga utbildningarna. Efter dessa utbildningar finns inga konkreta jobb. För att få stipendier måste man ofta ha gått en konstnärlig utbildning.

Det behövs inte bara bidrag för att komma igång, utan kontinuerligt under hela livet. Processer återkommer genom hela konstnärskapet.

Ett konkret förslag är att kulturministern ska få högre status, som i Frankrike stå vid statsministerns sida. En minister är lika stark som sin budget. Så länge kulturfrågorna inte har någon stor budget har de låg status.

Rent demografiskt finns det inga pengar i de stora offentliga systemen. Att hitta pengar på andra ställen.

Förr fanns fler kurser och workshops som man kunde stoppa in mellan/under sina processer.

Slussa om a-kassepengarna, omfördela dem. De pengarna skulle kunna gå direkt till de konstutövare som tidigare fick A-kassa.

Hur ska nya konstutövare få plats? Man vill ha en förståelse från systemets sida. En förståelse för processen.

Vem bedömer kvalitet och avgör vilka som ska få pengar? Att jämföra "vanliga" yrkesutövare med konstutövare. Kan man tillsätta en kommitté som ska synliggöra processen?

Riksteatern som undanträngningsfaktor.

Byta sina residens.

Det är en ny värld nu.

Nya utredningar.

Hur påverkas konsten av att konstnären också måste vara entreprenör?

Frågeägare

Anna Ostrowski, skådebanan

Deltagare

Sara Habchi, projektledare Kalejda – Mötesplats för konst & kultur och K-merktKONST och Kulturungdom

Eva Ingemarsson, koreograf och konstnärlig ledare Atalante

Clara Gustavsson, artist, projektledare

Mona Wallström, konstnär Konstepidemin

Samtalet "i ett nötskal"

Mer pengar till konstnärernas produktionskostnader - konstnären ska få pengar för att anställa producenter. Producentkollektiv kan vara en lösning. (17 poäng)

Konstnären kan inte göra allting – måste kunna anlita experter för att kunna koncentrera sig på skapandet. (3 poäng)

Utveckla konsulenttjänsterna

Övriga anteckningar från samtalet

Finns det något sätt att underlätta för konstutövare att slippa det administrativa arbetet?

På vilket sätt skulle kulturpolitiken kunna satsa på att avlasta konstutövare från allt arbete kring själva konstutövandet – marknadsföring, administration mm?

En del skapa egna möjligheter till det genom konstkollektiv.

Riksteatern: ansöker med en idé där man får delta med enbart det konstnärliga. Mer pengar till den typen av projekt som lyfter in nya, yngre konstnärer i olika projekt.

Konstepidemin: svårt att få pengar för projektledare, "förmedlardelen" är svårt att ansöka om pengar för. Svårt att söka definierade projekt istället för en öppen process – upplever att myndigheter och bidragsgivare är väldigt specifika och vill behålla makten över vad som kommer produceras. Svårigheter för bildkonstnärer att ansöka om producentpengar då man ska vara sin egen producent.

Atalante: Eva har skapat sig ett eget sammanhang genom en grupp som själva gjorde allting ideellt till en början, nu är det nödvändigt att kunna anställa personer runtomkring det konstnärliga arbetet, vilket hon kan göra i sitt eget sammanhang. En förutsättning för att kunna producera föreställningar att få hjälp med arbetet runtomkring, som är känsliga för ens egna tankar/sätt att arbeta/process mm.

Idag krävs också mycket mer marknadsföring än förr, kvalitén på marknadsföringen måste vara bättre: hemsida, layout, trycksaker, det måste se professionellt ut.

Det arbetet runtomkring tar fokus från det konstnärliga arbetet. Fel att kräva det av konstnären, man har olika yrkeskompetens och måste få utöva sitt eget yrke!

Hur ska man organisera en sådan typ av stöd och själv behålla makten för sitt eget arbete?

-En plats där det finns resurser, kompetens: människor som kan skriva texter, hemsidor mm, layout, marknadsföring, ekonomi (bidrag, moms mm), en plats där man kan fråga och få hjälp. "Resurscentra" för olika konstområden.

Svårt när det hamnar långt ifrån en själv, det ska vara en plats där man brukar jobba, t.ex. platsen där man har sina replokaler/ateljéer liknande.

Måste kunna jobba med någon som kan bolla idéer, någon som förstår ens idé som man kan samtala med. Behövs en större marknad för den specifika producentkompetensen – pengarna för det arbetet måste finnas och gå att söka. Också ett problem att många som utbildar sig till t.ex. curatorer och liknande inte kan etablera sig pga. att pengarna inte finns.

Skilja mellan konstnärens arbete och andra som är utbildade till att arbeta med andra delar. Kan man inte få lova att specialisera sig på sina olika områden?

Någon som dokumenterar – en ”dokumentationstjänst” behövs också.

Projektledarpool – skulle behöva samordna alla de mindre projektjobben som mindre konstnärliga grupper och mindre etablerade konstnärer efterfrågar.

Ett ansvar för en kulturpolitisk utredning att ta med sig.

Produktionsmedel måste direkt kopplas till konstnärsmedel. Får inte väga över åt något håll – läggs ibland mycket pengar på att anställa producenter mm (organisation, administration mm) men inga pengar till dem som utför det konstnärliga arbetet – dansare, musiker mm. Finns en mentalitet att själva konstnären ska vara tacksam att man får arbete oavsett ekonomi. Dessa två delar måste kopplas till varandra.

Konstkonsulenternas uppgift – de tar pengar från kulturen men vilken roll spelar de för konstnären? Initiativ som kommer uppifrån – en byråkratisk överbyggnad.

Läggs pengar på tjänster i administration. och organisation – vad innebär det rent krasst i nya arbetstillfällen för sig som koreograf, dansare? Lyckas konsulenterna främja konstnärerna så mycket att det väger upp den egna tjänsten?

Vem avgör vad som är bra? Pengar läggs på administration som avgör vilka som ska få pengar mm.

Konstkonsulenterna kan utvecklas till att bli något bra – fungerat bra som handledning till enskilda projektledare, ställa frågor, bolla idéer. Hjälpa att hitta konkret tillvägagångssätt, kontakter in i kulturvärlden för att få ut information, få kontakt med rätt personer mm.

Behövs ändå pengar att anställa sin producent som kan hålla reda på allt, skriva allt och som kan använda sig av konstkonsulentens nätverk – kanske mer till för dem som redan har de pengar som efterfrågas för marknadsföring mm.

Risk att man känner att marknadsförare och andra utanför konstvärlden inte förstår en – en anpassning för nya sammanhang krävs. Man kan vara lite för rädd att släppa sitt eget arbete.

Generationsskifte i projektledning

Ny trend att konstnären ska kunna allt – en del i en borgerlig politik? Att konstnären ska driva sitt eget företag och klara allting själv.

Hur ska man skapa mer möjligheter för konsten att komma ut? Riksteatern, kollektiv, konsulenttjänster, vad mer?

Kan man utvidga konsulenttjänsterna? Måste vara kopplad till konstnärens produktion – att när man söker pengar för sin produktion ska det vara självklart att få pengar till producenthjälp. Konstnärernas kulturpengar avlönar producenten – pengarna ska gå direkt till konstnären som köper tjänsten av producenten istället för att gå till producenter/konsulenter som sen ska arbeta för konstnären. Kommunikationen blir bättre – direkt koppling till produktionen.

Kopplingarna mellan kultur, demokrati och (ekonomisk) tillväxt

Frågeägare

Maria Svensson, Culture Clinic

Deltagare

Stina Nilsson, projektledare (student, Kulturprojektledare)

Mikael Ringlander, Svenska kyrkan (Biskopens kansli)

Bernt Andersson, musiker och ordf. Jazzklubben Nefertiti

Grith Fjeldmose, operasångerska GöteborgsOperan (numera pensionär)

Helena Mering, GöteborgsOperan

Eva Ingemarsson, koreograf och konstnärlig ledare Atalante

Christer Wigerfeldt, alba.nu

Frida Yngström, konstnär

Samtalet "i ett nötskal"

En styrka hos konsten att den inte är mätbar i alla sammanhang

Konsten ska vara fri och finnas till i ett fritt och demokratiskt samhälle som en självklar del. Det är problematiskt att konsten hela tiden måste ställas mot något annat, att den inte får vara till för sig själv.

Viktigt att konsten får vara ickeberoende av kommersiella krafter

Viktigt att se pengar som går till konsten som att staten/kommunen köper kultur (som en del av välfärden), att det inte kallas bidrag.

Att uppvärdera konsten

Nyttoaspekten av kultur

Kulturens självförtroende

(Frågan fick 4 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Kulturens framtid och utveckling är beroende av att vi kan visa värdet av kulturen. Allt ifrån njutning till ekonomisk tillväxt.

Frågan aktuell internationellt – mätbara värden i form av ekonomisk tillväxt och andra värden, ansvar

Viktigt som fri utövare att få skapa sitt eget forum – friheten att få formulera "Vad vill jag med min konst?" En möjlighet som funnits i och med systemet att man kan få pengar för något som man har formulerat själv. En demokratifråga.

Det nuvarande systemet har fungerat – gjort det möjligt. A-kassan har varit viktig, räddat konstnärerna då det behövts.

Vad kan konsten göra när det gäller t.ex. mänskliga rättigheter, demokrati? Demokrati för mig som konstnär eller för de som ser föreställningen? Ett allmändemokratiskt perspektiv: yttrandefrihet.

Hur kan konsten legitimera sig själv? Konsten blir underordnad syftet att generera pengar.

Exempel: GöteborgsOperan som medel för att generera olika saker – skulle pengarna/ansvaret ligga under till exempel näringsdepartementet istället?

Hur ska det motiveras att satsa på konsten utanför det mätbara, säljbara?

Handlar om att uppvärdera konsten, vilket man kan göra genom hur man benämner något. Vilka kan relatera till det man talar om. Konstnärlig frihet? Demokrati? Tillväxt?

De omätbara värdena är både en fördel och ett problem – kan använda ett språk som många olika grupper kan relatera till. Skillnaden när det kallas reklam eller konst t.ex.

Man ska kunna få leva som konstnär och så är det inte riktigt idag – vilka möjligheter finns det för det? När vi samtidigt har konstnärliga utbildningar?

Hur ska man få politiker och liknande att förstå värdet av konsten?

”Konst ska göra att man mår bra” osv. – att visa på att det finns en vinst med konsten? Kan konst få göra att man mår dåligt? Att vi protesterar mot något? Hur kan man motivera att konsten ska få pengar för något som får människor att vända sig emot hela systemet?

”Kulturupplevelserna har samma goda effekt på kroppen som idrott” – hur kan man få företag och liknande att satsa på kulturen? Vilken typ av kultur? Måste få fortsätta vara fri och utan att specifikt syfte.

-74 års kulturutredning, punkten om kommersialismens negativa verkningar, har tagits bort – något av det viktigaste: att konsten får vara ickeberoende av kommersiella krafter. Finns också en självcensurerande kraft hos konstnärerna – man vet vad man får göra och inte för att kunna få pengar till nästa projekt och liknande.

Finns andra effekter som inte enbart är ”bra” (typ att man blir frisk av att se det) utan att man istället blir upprörd, reagerar på något, ser något som problematiserar.

Nyttoaspekten av att någon reser på sig och går ifrån en föreställning, man ifrågasätter, reagerar, aktiveras – något som kulturen bidrar till och som är viktigt för den demokratiska utvecklingen.

Konstnären ska inte behöva fundera så mycket på värdet av konsten utan det ska exempelvis producenter och projektledare kunna göra – motivera inför bidragsgivare, politiker och näringsliv

Problematiskt att konsten måste ställas mot något annat – när konsten måste värderas mot andra saker. Måste istället komma in i samhällsstrukturen som en självklarhet. Hur pratar man om kultur? Ska det heta bidrag? I ett sunt och friskt samhälle skulle konsten finnas som en självklarhet som inte ifrågasätts. Konsten måste kunna jämföras med andra delar i samhället – välfärd, som sjukhus, skola mm ses som självklart men inte konst. Även om man inte utnyttjar det själv - t.ex. aldrig går på teater eller liknande, så ska det vara självklart att det finns och att samhället lägger pengar på det.

Önskar ett större självförtroende – att konsten är viktig för sin egen skull och inte för att det skapar fler hotellnätter och liknande, att man vågar säga att konsten är en självklar del.

Vad är värdet av konsten som hänger på lunchrummet?

En självklarhet att konsten är fri – att konsten ska finnas till i ett friskt och demokratiskt samhälle som en självklarhet.

Mätbart måste inte vara siffror, utan kan ge erfarenheter

Konstnärer behöver organisera sig bättre för att bli starkare

Kan ”bidrag” ersättas med ”investering”?

Också problematiskt då det kan uppfattas som att konsten måste ge något ekonomiskt tillbaka till den som investerat. Kan man tala om ”upphandling”, d.v.s. att man köper konstnärliga tjänster likt andra välfärdstjänster? Eller är det en ylig reform, en anpassning till ett samhälle som vill se alla konstnärer som entreprenörer, egna företagare, självgående rent ekonomiskt (efterfrågan och utbud).

Vilken roll ska staten spela i en framtida konst/kulturpolitik?

Frågeägare

Uncas Rydén, Atalante, redaktör

Deltagare

Gösta Zachrisson, sångare GöteborgsOperan (numera pensionär)

Love Jönsson, kulturskribent

Ebba Westerberg, frilansmusiker

Gunnel Johansson,

Maria Svensson, Culture Clinic

Grith Fjeldmose, operasångerska GöteborgsOperan (numera pensionär)

Anders Jacobsson, koreograf

Magnus Haglund, kulturskribent

David Karlsson, Kulturutredningen

Jonas Andersson, Stiftelsen Framtidens Kultur

Nils Ramhøj, bildkonstnär

Samtalet "i ett nötskal"

Konsten ska kunna ha rollen att förhålla sig fritt till resten av samhället.

Den statliga kulturpolitikens uppgift är att skapa förutsättningar för ett framtida kulturarv.

Hur mycket ska konsten anpassa sig till en särskild diskurs, alternativt sätta egna villkor för hur man talar om konsten och dess värden?

Pengar till konst och kultur ska kunna ingå i flera olika budgetposter – inte enbart en post som heter Kultur

Konsten går inte att effektivisera – kan inte spela på samma (marknads-)villkor som andra delar av samhället.

Vilka är alternativen till statligt/offentligt engagemang? Vad kommer istället?

Behovet av alternativ till mainstream/tidsanda etc. Vem betalar? Ansvar!

Förtydligande av "kommersialismens negativa verkningar" (2 poäng)

(Frågan fick 7 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Är vi i ett läge där man vill bli av med utgiftsposter för konst genom att föra över finansieringen till exempelvis näringsliv? Vilket ansvar har staten för det fria konstlivet?

Hur kan man formulera en kulturpolitik som inte måste anpassa sig till olika specifika mål, utan som kan ta in delar som finns utanför?

Staten ska ha huvudansvaret för ett fritt kulturliv. Hur kan man formulera det så att det inte blir en minuspost i budgeten? Måste man formulera det så, måste man anpassa sig till att man idag ser på konsten på det sättet?

"Kulturen ska motverka kommersialismens negativa verkningar" ett mål som tagits bort bland de mål som gäller i Göteborg – man måste ge en viss procent till det som motverkar det som är negativt med kommersialismen.

Är det inte bra att vi stödjer något som förbehåller sig rätten att vara emot det som gäller just nu? Konsten ska kunna ha rollen att förhålla sig fritt till resten av samhället.

Konsten ska inte i sig ha som mål att vara emot något men ha rätten att vara för eller emot vad som helst.

Kommersialism kan vara ett problematiskt ord att ha med? Kulturpolitiken kanske inte ska sätta gränser för vad som är konst och vad som är underhållning. Fria grupper är idag marknadsanpassade- ett problem att man måste anpassa sig till marknaden, mäta resultat osv.

I en målstyrd organisation ska man kunna se att det man gör har en koppling till målen, kommer kulturpolitiken överhuvudtaget att ha några mål?

Målen är en kompromiss som kommit ur en förhandling.

Viktigt att stödja det som inte bär sig på marknadsvillkor- staten har en viktig roll och ett huvudansvar för detta.

Den statliga kulturpolitikens uppgift är att skapa förutsättningar för ett framtida kulturarv.

”Staten ska väck” – men vad kommer istället för staten? Maktstrukturer finns oavsett- viktigt att vi behåller en demokratisk maktstruktur. Om vi överlåter ansvaret för konsten från staten- vart överlåter vi det?

Med statlig, menar vi offentlig?

Hur ser samspelet ut mellan stat, kommun och landsting t.ex.? Mer transparens behövs.

Lokala och regionala perspektiv också viktiga.

Hälften av den kultur som konsumeras är offentligt finansierad- 25 % är statligt, resten kommunalt, regionalt.

Kultur ska vara en lika självklar del av samhället som andra delar som vi inte ifrågasätter finansieringsformen för, exempelvis försvaret, välfärden.

Bevara demokratin, kulturen är med och utvecklar demokratin.

Pengar behöver komma från andra håll än enbart Kulturposten i budgeten, till exempel näringsdepartementet, sysselsättningsbudget och annat.

Måste finnas ett kulturellt värde i den konst som är kommersiellt finansierad? Paragrafen om att motverka kommersialismens negativa verkningar är att ge andra än kommersiella värden- något som inte ständigt genererar något kommersiellt värde.

Tycker politikerna ens att kommersialismen kan ha några negativa verkningar?

Även ur andra perspektiv- miljöperspektiv t.ex., är det inte hållbart att bara konsumera prylar- där fyller konsumtionen av konst och kultur en viktig roll.

Skulle det vara dåligt om experimentell konst får ett kommersiellt genomslag? Inte ett problem att man tjänar pengar på sin konst, men det ska kunna finnas alternativ till det som fungerar kommersiellt.

”Kommersialismens negativa verkningar” att sälja ut kvalitet för att få dit folk- GöteborgsOperan och andra statligt finansierade institutioner

Konsten går inte att effektivisera, det blir inte effektivare för att man spelar snabbare. Därför är det farligt att ta in näringslivsaspekten i konsten – att oavbrutet låna in näringslivsdiskurs/ord. Konsten ska inte behöva anpassa sig utan istället ställa kravet att få använda sin egen diskurs, sätta villkoren.

Stiftelser läggs ner därför att de har ett grundsyfte, att man inte kan rucka på målsättningarna som satts för längesen då stiftelsen startade.

Staten är en garant för ett fritt kulturliv- är det bra att det är så?

Om inte staten är det, där vi har demokratiskt inflytande, vem är det då?

Genusperspektiv i kulturen

Frågeägare

Helena Mering, Gösta Zackrisson, Grith Fjeldmose

Deltagare

Helena Mering (Gbg Operan/sångare), Katarina Hultin (danskonsulent VGR + teaterförbundet), Grith Fjeldmose (operasångare), Bernt Andersson (musiker/Nefertiti), Gösta Zackrisson (fd. Gbg Operan), Katarina Bergil (världskulturmuseet)

Samtalet "i ett nötskal"

- Genus som en demokratifråga
- Ansvar över offentliga medel måste svara mot lagstiftning/demokratiska principer
- Problematisering av genusfrågor i konsten; rolltolkningar, fördjupning av frågor
- Institutionerna och fria grupper – är det egentligen någon skillnad i genusarbetet?

(Frågan fick 16 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

- Är det mest tjejer som bryr sig om genusfrågor?
- Två skrifter som är intressanta: Män, män, män och en och annan kvinna – red. Vanja Hermele

I väntan på vadå? Teaterförbundets guide till jämställdhet.

- På GöteborgsOperan – ex, gamla könsroller återskapas i rollerna. Och det är de verk som spelas – hora och att kvinnorollerna alltid dör ex. Man står inte ut längre.
- Hur man gestaltar – som konstnär, ett sätt att arbeta med genus (de klassiska verken). Man kan göra genus; ex. män dansar svanarna i Svansjön (ett sätt att problematisera). Sagorna kan användas på olika sätt, men har fastnat någonstans i romantiken. Rollerna ej ändras. Är 1800-tals dramatik, förhärskande?
- Susanne Osten – hennes verk problematiseras. På så sätt konstigt att det är
- Operan ex får så mycket bidrag – utan att ifrågasätta. Med mycket pengar – varför inte göra något spännande?
- Alla institutioner får ett uppdrag – vad står i dem?
- Mångfaldsår – ett sätt att reglera. Men sen försvinner bort. Artister med annan bakgrund, blir på ett sätt att hålla gisslan, snarare.
- Var är analysen?
- Hur kan man jobba med queer, mer än att bara "bocka av" en tematik/inriktning.
- En kvinna som spelar Hamlet – är det queer? Rollen är fortfarande samma? Förändring: en kvinna får jobb och man vänjer sig att se rollen på andra sätt.
- Många bäckar små – alla initiativ är viktiga. Kontens roll – att vara inne och störa.
- Konsten, förstockade... Några få bli bärare av frågan. Men ibland är tom reklamen längre fram.
- Alla människors lika värda – konsten roll att bryta normer? Men ofta konserverar man bara.
- Vilka är vi här idag – vilka är konstnärerna? Vi är vita, medelklass. Man måste börja tidigare och djupare.
- Man kan acceptera klassiska manus och roller om man har ett utförligt program eller utställning i foajé

som fördjupar frågor och diskuterar. Man möter samtid med statistik och publiken tvingas tänka. Man måste inte alltid gestalta på scenen, men så att man vet att ensemblen har problematiserat ämnet.

- Hur väljer man ex. att skildra en död – val att ta sitt liv, eller drivs in i döden – exempelvis.
- Skillnad på institutioner/frigrupper vad det gäller genus? Tror ej det...
- Genus – o hett nu? Ja det verkar vara så.
- Frågan är inte formulerad så att det leder någonstans? Vilken är roten? Det upplevs som att det finns en ojämlikhet.
- Hur ställer man frågan, hur gör man för att diskutera genus i konsten?
- Statistiken – hjälper det eller är det endast kvoter? Det är på pappret, men man har kanske inte löst problemet i grunden.
- Vad är man ute efter?
- Man kör kanske en fråga i grunden – inte dela upp i sektorer. Kanske köra alla frågor på en gång: mångfald, genus, klass etc.
- Maktperspektiv.
- Se mönster. För att se hur fördelas resurserna? Vem är det som väljer vem som skall få? Informella nätverk etc.
- På vems bekostnad fördelar man om medlen. Eller skall det till mer medel, alla få?
- Vad är tillåtet som man och kvinna?
- Varför är det fortfarande intressant att se de klassiska pjäserna med gamla roller? När man har tagit bort ex. ”juderoller”, de har försvunnit, men roller med synen på kvinnor som offer har inte försvunnit.
- Vilken är det fria kulturlivets uppdragsgivare?
- Nyhus vill sätta politiska riktlinjer för det fria kulturlivet.
- Hur tar man till sig riktlinjerna? Är det en konstruktion/av böckning?
- Ta riktlinjerna på allvar, inte bara hitta på.
- Många bra förebilder: invandrare och kvinnor i det musikaliska livet. Mer blandat än i teatern.
- När man rapporterar: vad man gör, integrering och så. Nefertiti – mångfald i 30 år, hållet på med det. Det är ingen konstruktion – det är naturligt. Nyfikenhet bland ”vita” musiker att öppna mot andra. Men det intresset finns kanske inte bland teaterchefer.
- Icke-kunskapen om genusfrågor. Hur kan man hjälpa institutioner och fria grupper att hjälpa till att problematisera frågor? Kontrollinstans?
- Institutionerna etc. följer inte regleringsbrevet – få lägre anslag nästa år.
- Kan vara att man satt upp ”kvinnopjäser” på lilla scenen, kommer ej fram i rapporter. Man borde göra djupare analyser.
- Cheferna – kallar sig vd, men är ju eg. förvaltningschefer eftersom de har regleringsbrev. Det finns en styrelse, men de skall hålla sig på armslängdsavstånd när det gäller sexuella trakasserier etc.

Hur får vi politikerna att bättre balansera: Institutionerna – fria konstnärer Kultur - konst

Frågeägare

Anders Malmström (mcv)

Deltagare

Anders Malmström (MCV), Nilla Mansfeldt (Musikens Hus), Ingvar Örner (Trixter), Anders (Produkt), Uncas Rydén, Rasoul Nejadmehr,

Samtalet "i ett nötskal"

- Argumentationsstrategier för fria kulturlivet – vi är inte amatörer, här finns spetskompetens. (Gentemot politiker, näringsliv) (6 poäng)
- Utbilda politiska partier i kulturfrågor
- Det är aldrig fel med en argumenterande del i förslag till utredningen
- Nationalscenerna – finansieras lokalt? Om vi började på noll, bara hade en påse pengar, vem/vad skulle man välja då?
- Vems kulturarv är det vi bevarar?

Övriga anteckningar från samtalet

- Kulturbevarande politik vs. kulturpolitik.
- Att samhälligt stöd (det mesta) går till institutionerna. Grundar sig i en konflikträdsla hos politikerna, man vågar inte göra något stort, ex. lägga ner en institution.
- Politikerna säger att vi får mer pengar när det kommer, men det kommer aldrig.
Liten del går åt den fria konsten.
- Fria konstnärerna uppfyller bättre de politiska målen – mer innehåll än institutionerna.
- Institutionerna är orörbara.
- Politikerna fattar inte den fria konstens roll, att det finns så många som gör något.
Tror att de fria bara väntar på att få vara med institutionerna. Fattar inte att det är ett aktivt val.
- Hur kan vi ta del av institutionernas infrastruktur istället för att demontera dem?
- Värdet av att vara experimentell, det är en pedagogisk roll – att förklara hur man menar och vill.
- Nyhus, talar endast om institutionerna.
- Sverige har stark centraliserings tradition. Förlitar oss på institutionerna och nationella organisationer.
- Varför samla en konstform under en flagg- mer att sälja landet istället för konstformen. Ex. dansinfo.se
- Hur kan man decentralisera pengarna istället?
- Varför hackar man institutioner vs. frigrupper? Skall man gå samman istället + hur kan man hitta modeller? Att bygga ett operahus – handlar om regional prestige.
- Så mycket pengar som institutionerna får – vad åstadkommer de?
- Tänk om alla hade möjlighet att söka av alla pengar?

- Kan man inte öka fria livets pengar, utan att ta från institutionerna?
- Kan man ta pengar från Nutek, för att stödja det affärsmässiga i kulturen (marknadsföra, producera etc.). Ett sätt att hitta ytterligare pengar.
- Pengar från arbetsmarkandssatsningar – till musiker etc.
- Nya regeringen – säger: stöd småföretagare, men på kulturområdet: ökat stöd till institutionerna. Hur argumenterar man?
- Sossarnas gamla idé: alla ta del av finkulturen.
- Nationalscenerna: endast medelklass i Stockholm. Borde finansieras lokalt. Fria grupper turnerar spelar över hela landet – de borde få söka pengarna istället.
- Vems kulturarv är det vi bevarar? Institutionernas val. Historien förvanskas, finns många kvinnliga dramatiker som nu är bortglömda ex. Dessutom, hur går rekryteringen till av dem som sedan skall välja uppsättningar och alltså välja vad som är vårt kulturarv.
- Pedagogiskt projekt: förklara och försvara det fria kulturlivet.
- Fråga till kommitté: Ska vi fria utövare försvara fria konsten – göra en skrift etc? Eller hur ser ni på det i kommittén?
- Allt blir mer och mer ytligt – hur man marknadsför. Ex. dans ”det är inte så svårt, du behöver inte fatta”, man skall kanske argumentera tvärt emot. Det är svårt! Inte mitt problem om inte du fattar.
- Fria livet – inte amatörer.
- Näringslivet förstår inte heller vad det fria kulturlivet är. Hur då få in sponsringspengar?
- Politikens konflikträdsla – okunskap.
- Institutionerna ses som norm.
- Det är viktigt för det fria kulturlivet att lobba för sin verksamhet.
- Experimentskonst – grundforskning. En ingång i diskussionen.
- Nya kulturpolitiker hela tiden – varje val.
- Kulturpolitiker är ofta överkörda av andra politiker.
- Börja utbilda de politiska partierna i kulturpolitik. Återväxt, samtal i partierna.
- Vad skall rikskonsert ex. göra? Det finns ju regionala alternativ som är likvärdiga. Varför vet Stockholm bäst?
- Måste man bo i Stockholm för att få pengar? Alla flyttar dit för att överleva.
- Nu på KUR/dans ex. prioriterar spridning. Men det är olika för musik
- Transparens och riktlinjer för referensgrupper på KUR etc.
- Fler som driver kulturpolitiska frågor.

Hur kan vi locka riskkapital till våra kulturprojekt?

Frågeägare

Jonas Fröberg (dramatiker), Maria Sidén (Tjolöholmsslott vd),

Deltagare

Jonas Fröberg (dramatiker), Maria Sidén (Tjolöholmsslott - vd), Klara Gustavsson (artist & projektledare), Frida Yngström (konstnär)

Samtalet "i ett nötskal"

- Skapa mötesplatser/kontaktytor mellan finansiärer och konstnärer
- Utveckla agentverksamheten (konstnärer – finansiärer) (1 poäng)
- Diskutera: varför jobbar vi gratis?
- Utbilda näringslivet (vd/ägare) i att avant garde är coolt i Europa. (Fint och bildat) (3 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

- Jonas talade med en fondbörsvärdare vad finns det för chans att kulturprojekt kan få in riskkapital?
- Riskkapitalister vill ha olika: stora/små pengar, eller kort/lång vinst.
- Några specialiserade: på plantskola – från lite mindre till större .
- Kulturbranschen behöver inte vara främmande för riskkapitalister. Det handlar om att skapa ett förtroende.
- Riskkapitalister: vill se pengar/vinster.
- Vilka kulturprojekt kan dra in pengar? ev. sälja en bok eller en skiva.
- Riskkapital skall inte ersätta, utan vara ett tillägg, till andra bidrag/inkomster.
- Som fri utövare, blir man betraktad som mindre kompetent än om man arbetar på institution. Status.
- Anammar man den inställningen själv? Se till att uppvärdera sin egen status och kompetens, jag värd att satsa på.
- Det finns massor av pengar att tjäna i kulturlivet (viss del). Det som finns här: det enorma engagemanget – finns ej i företag. Kulturarbetare, enorma eldsjälur.
- Scenkonstföretag som säljer produkter (föreställningar etc.). Möjligheterna är att få tillräckliga förutsättningar för att kunna spela på ett stort ställe, sälja etc.
- Kulturarbetarna som entreprenörer.
- Vad är man beredd att betala för det mesta, men inte för kultur? Man är så ovana att betala för kultur. Med ex. fri entré reformen på museer – då visar man att det inte är värt att betala för.
- Varför betalar man inte själv som kulturarbetare för kultur? Fribiljetter, fritt vin – you name it.
- Man måste sätta ett ekonomiskt värde på sina egna produkter. Det skall vara vitt + pensionsförsäkring. Man skall ha tiden att göra/producerera föreställningarna.
- Söker självkänsla i det fria kulturlivet genom att säga att man inte är mossig – utan utmanande.
- Hur gör man för att få upp ersättning; både institutionerna & gallerier etc. Fria kulturlivet gör samma sak. Argumentet är att alla gör samma. Fackets roll – var finns det?
- Det finns alltid någon person som gör det ändå, gratis. Som aldrig säger ifrån, som inte är rädd att säga ifrån.

- I kultursektorn – personalkostnaderna stora.
- Institutionerna – fasta kostnader såsom personal ligger på ca 98 %. Kanske skall göra färre projekt för att få ordentlig finansiering av varje projekt.
- Hur skapar man bra arbetsvillkor för konstnärer – färre deltagare? För vitt och rätt betalning.
- Måste öppna frågan om ersättning inom kulturen.
- Konstnärer har inte råd att jobba 100 % med kultur – vad händer med kulturlivet då?
- För att få riskkapital
  - Kontaktytor med riskkapitalisterna. Finns proffsförmedlare.
  - Självkänsla (ej ta pengar). Konstnärerna lära sig att ta betalt.
  - Näringslivet behöver utbildning i kultur – avant gardet (fria livet).
- Sätt att få pengar – göra saker som inte är ok i kultursektorn (McDonalds sponsring)
- Måste man bli en kulturfriare (galenskapare)? Eller en människa som gör fin-fin kultur.
- Man måste hitta någon som stödjer en i sitt eget skapande – där är man bäst.
- Ibland kanske det hjälper att bara ta en konsulttimme för att tänka i nya ekonomiska banor.
- Man blir förvånade av vad folk verkligen gillar – vi har fördomar mot publiken.
- Finansvärlden undrar varför konstnärerna inte kommer och vill att han skall hjälpa dem att sälja? Jag kommer inte av mig själv, varför bjuder ni inte in mig?

Skatt på reklam för att finansiera det fria konst- och kulturlivet

Frågeägare

Mats Nordlund (bildkonstnär, arbetar på konstnärscentrum)

Deltagare

Katarina Hultin (danskonsulent VGR), Mats Nordlund (bildkonstnär), Marie Folkesson (kulturförvaltningen), Rasoul Nejadmehr (från kommittén)

Samtalet "i ett nötskal"

Vi vill skicka med kommittén förslaget om att beskatta reklamen i Sverige utifrån en modell med utsläppsrätter. Resurserna som frigörs bör då delfinansiera det fria konst och kulturlivet.

Det offentliga rummet belamras av reklam medan konsten har svårt att hävda sig. (9 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Bakgrunden är förhållandet mellan konst och reklam, där konstnärer och kulturarbetare ofta måste arbeta inom reklamsektorn för att försörja sig. Verksamheternas innehåll liknar varandra och omfattar många olika konstnärliga fält som bildskapande, dans, musik osv. Man kan utgå från konceptet för utsläppsrätter. Att skapa acceptans för en sådan skatt är förmodligen lätt att upparbeta, svårigheten ligger i att fördela dessa intäkter till det fria konst- och kulturlivet. Handlar om en syn på konstnärer och kulturarbetare som måste förändras. Behöver etablera uppfattningar om att de har rätt till försörjning. Hur kommer vi åt den reklam som ligger utanför vår lagstiftning men som påverkar oss – kanaler som sänder från andra länder osv. Även produktplacering bör beskattas utifrån denna modell. Eftersom vi inte kan värja oss mot reklamen, reklamkonsumtion är inget aktivt val blir det viktigt att beskatta reklamen för att begränsa dess utsträckning.

Bör man skilja mellan konst och kultur i den framtida kulturpolitiken?

Frågeägare

Niklas Rydén

Deltagare

Niklas Rydén, Gunnel Johansson, Anders Malmström, Victoria Alarik (dansare), Love Jönsson (HDK, skribent), Magnus Haglund, Marie Folkesson, Johan Åqvist (skribent GP)

Samtalet "i ett nötskal"

För att säkerställa en bred konst måste man avsätta medel till konst ur ett egenvärdeperspektiv. Alla är överens om att konsten (speciellt samtidskonsten) riskerar att glömmas bort. Kanske viktigt att peka på det konstpolitiska, och skilja det från barn- och ungdomskulturen, musikskola, tillgänglighet mm. Finns det anledning att vara orolig (apropå utredningen). Viktigt att inte fastna i diskussionen om "vad är konst". (4 poäng)

Reservera pengar till "konstens för dess egen skull" (2 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Utgångspunkten är att skapa en diskussion kring att ändra synen kultur och konst, där kultur upplevs som något mer politiskt prioriterat än just konst. Det skapas en motsättning mellan stöd till konst som ofta definieras som något lite snävare och resurser till en mer bredare "kultur", ex teaterbesök för alla skolbarn.

Diskussionen sker mot bakgrund av en utredning från 1998.

Den upplevs skapa en tydlighet i rollen för kulturarbetarna, men implementeras dåligt och ansvaret för den nya policyn splittras mellan kommuner, landsting och staten. I detta skeende avstannar processen.

Definitionen av konst och kultur underlättar dialogen mellan konstnärer och kulturarbetare.

Deltagarna försöker reda ut någon slags skiljelinje mellan de två fälten kultur och konst.

Efterlyser en pott som satsas på konst för dess egenvärde, satsningarna på kultur får ofta en instrumentell karaktär där de motiveras med effekterna de får på befolkningen.

Direktiven i kulturutredningen upplevs som orienterade mot mer av frivillighet och näringslivssponsring men genom kommittéarbetet kan detta påverkas. Riskerna med en försämrad utredning kommer i samband med remissomgången. Det är viktigt för konst- och kulturutövarna att försöka påverka denna.

Det positiva är att direktiven för utredningen saknar tabun.

Jonas Andersson rapporterar att ett av huvuddragen för kommittéarbetet blir att samla kulturpolitiken och lägga samman det lappverk av institutioner som arbetar med kulturfrågor.

Vem behöver pengarna mest? Hur får man bukt med ”kulturmaffian”? Hur ändrar man samt vidgar konstbegreppet?

Frågeägare

Josefin Cederwall, sångerska/operasångerska, Musik och media, kulturentreprenör

Deltagare

Sara Habchi Vogler, Kulturungdom, K-merktKONST, Kalejda

Johanna Nordqvist, teater Aftonstjärnan

Nils Ramshöj, bildkonstnär

Kerste Broberg, kulturförvaltningen

Moa Matilda Sahlin, koreograf och konstnärlig ledare Dansbyrån

Nilla Mansfeld, Musikens Hus

Josefin Cederwall, operasångerska, kulturentreprenör

Samtalet ”i ett nötskal”

- Medvetandegöra vilka som får bidragen idag
  - Inte sitta för länge på beslutspost, 1 år
  - Öka rörligheten i stödsystemet
  - Mångfald bland dem som bestämmer; kön, geografiskspridning, etnicitet mm. Luckra upp, ”få bort” de 2 lägren av klinisk makt eller t.ex. fria konstnärer. (1 poäng)
  - Sätta kvalitetsbegreppet i gungning (2 poäng)
  - Skapa ”konststiftelser” med t.ex. näringslivet som de enda sponsorerna, istället för staten
  - Vara uppmärksam redan vid rekryteringen till högskolorna, vilka som tas in
  - Nepotismen måste medvetandegöras
  - Det finns ingen i musikreferensgruppen på Kulturrådet från Västsverige
- (Frågorna fick 8 poäng)

Övriga anteckningar från samtalet

Värna om rättvisa ur ett medborgarperspektiv.

Deltagarlista

Marika Hedemyr	Koreograf	Crowd Company c/o Dansbyrån, Järntorget 3413 04 Gbg	0733-12 35 51	marika@crowdcompany.com
Helena Mering	Sångare	Allmänna v. 52 a 414 56 Gbg	0708-40 78 27	helena.mering@bredband.net
Lova Jönsson	skribent	Raketg. 3 413 20 Gbg	031-24 15 52	love.jonsson@comhem.se
Cecilia Borgström Fälth	utredare	Kulturförvaltningen, Norra Hamng. 8 411 14 Gbg	031-29 82 97	cecilia.borgstrom-falth@kultur.goteborg.se
Anders Malmström	Musiker adm.	Fågel fångare g. 31 414 75 Gbg	0708-14 42 62	anders@mcv.se
Ebba Westerberg	musiker	Rosensköldsg. 1b 412 58 Gbg	031-25 97 08	ebba.westerberg@comhem.se
Katarina Hultin	Danskonstlert	Risåsg. 16 413 07 Gbg	0708-18 17 36	katarina.hultin@vregion.se
Victoria Alarik	dansare	Engelbrektsg. 4 411 27 Gbg	0706-56 77 77	victoria@alarik.se
Jonas Fröberg	dramatiker	Engelbrektsg. 4 411 27 Gbg	0709-85 04 54	teaterspira@gmail.com
Anna van der Vliet	projektledare	Vegagatan 54 413 11 Gbg	0768-80 88 28	anna@methamspool.com
Lotta Lekvall	projektledare	Nätverket, Box 3112 400 32 Gbg	0708-26 39 48	ottalekvall@natverket.net
Magnus Haglund	kulturskribent	Jungmansg. 57 413 11 Gbg	0703-03 34 08	magnus.haglund@telia.com
Kjell Åke Gerinder	Konstnär	Klippan 22 414 51 Gbg	0708-11 68 40	gerinder@post.com
Nils Ramhöj	Konstnär	Konstep. Väg 6a 405 413 14 Gbg	0709-75 22 95	info@nilsramhoj.se
Maria Siden	Konstnär	Nordostpassagen 17 413 11 Gbg	0708-13 38 25	maria.siden@tjoloholm.se
Kia Nordqvist	Konstnär	Kastellg. 15 413 07 Gbg	0708-50 28 01	kia.nordqvist@mindimotin.se
Stina Nilsson	student	Västerångsg. 27 413 44 Mölndal	0702-30 36 53	stormstina@gmail.com
Josefin Cederwall	operasångare	Fyrmästaregången 2 413 18 Gbg	0762-77 43 88	idanigin@hotmail.com
Nils Tengdahl	informatör, kulturf.	Övre Besvärsg. 5 411 29 Gbg	031-20 13 11	nils.tengdahl@kultur.goteborg.se
Christina Hjorth	kulturutvecklare	Carl Grimbergsg. 34 413 13 Gbg	031-41 35 84	christina.hjorth@comhem.se
Anders Jacobsson	koreograf, dansare	Produkt Paradisg. 29 g 413 16 Gbg	0707-18 62 07	anders@produkt.nu
Caroline Lundblad		Stora Brätav. 5 443 51 Lerum	0762-31 76 87	nilla@musikenshus.se
Grith Fjeldemose		Stora Postegårdsg. 32 422 44 H-Backa	0739-19 29 78	grith.fjeldemose@swpnnet.se
Maria Svensson		Culture Clinic, Järntorget 3	0707-725 650	info@cultureclinic.org
Mats Nördlund		Toppssegelsg. 23 414 61 Gbg	0702-23 88 52	mats.nordlund@swpnnet.se
Ingvar Örner	utredare	Trixter Prästgårdsängen G 412 71 Gbg	0733-68 68 77	orner@hem.uffors.se
Kerste Broberg		Kulturförvaltningen, Norra Hamng. 8 411 14 Gbg	031-368 32 64	kerste.broberg@kultur.goteborg.se
Gunilla Rahm		Bottna Skälmyren 450 52 Dingle	031-360 73 75	gunilla.rahm@scenkonstgerlesborg.se
Mona Wallström		Konstepidemin 413 14 Gbg	0737-53 34 58	mona.wallstrom@konstepidemin.se
Catharina Bergil		Världskulturmuseet		catharina.bergil@worldculture.se
Anna Ostrowski		Skådebanan, Post g 2 Gbg	031-60 82 13	annao@vg.skadebanan.org
Moa Sahlin	Koreograf	Dansbyrån, Järntorget 3 413 77 Gbg	0702-16 96 24	moa.sahlin@gmail.com
Frida Yngström		co Öberg, Jungmansg. 55 413 11 Gbg	0703-35 51 97	fridayngstrom@gmail.com
Bernt Andersson		Stobéeg. 25 416 53 Gbg	031-21 59 43	bgmusik@hotmail.com
Sara Habchi Vogler		Friskvåderstorget 12 418 38 Gbg	0703-05 99 63	sara.habchi@hotmail.com
Clara Gustavsson	fröken	Bongatan 4a 412 64 Gbg	0733-40 57 74	clara-la@hotmail.com
Johann Nordqvist		Postgatan 3 411 13 Gbg	0702-64 50 43	johanno@spray.se
Marie Folkesson	Sjöfartsmuseet	Sjöfartsmuseet		marie.folkesson@kultur.goteborg.se

Gunnel Johansson	aktör	Gröndalsg. 14	gunnel.johansson@majorana.goteborg.se
Johan Forsman		Box 11932 404 39 Gbg	johanforsman@yahoo.se
Mikael Ringlander		Godhemsgatan 40 A 414 68 Gbg	0705-18 19 95 mikael.ringlander@netg.se
Christer Wjgerfeldt		Rödvedsgatan 9 416 80 Gbg	031-12 76 40 cw@albanu
Lennart Larsson	Atalante, konstnärlig ledare	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-25 16 29 lennart.larsson@hdk.gu.se
Niklas Rydén	Atalante, konstnärlig ledare	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-711 82 00 niklas.ryden@valand.gu.se
Eva Ingemarsson	Atalante, produktcent	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-711 82 00 eva@atalante.org
Cecilia Suhaid Gustafsson	Atalante, produktcent	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-711 82 00 cecilia@atalante.org
Emma Rygielski	Atalante, projektledare	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-711 82 00 emma@atalante.org
Beata Rydén	Atalante, (sekreterare)	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-711 82 00 beata_ryden@yahoo.se
Christian Larsson	(sekreterare)		christian.larsson9@comhem.se
Erika student	(sekreterare)		erika.hansson07@kulturverkstan.net
Zandra Valencia	Kulturproducent (sekreterare)		szandr@hotmail.com
Pär Bengtsson	Atalante, tekniker	Övre Husargatan 1 411 22 Gbg	031-711 82 00 par@atalante.org
David Karlsson	Kommittén		
Jonas Andersson	Kommittén		
Rasoul Nejadmehr	Kommittén		

OpenSpace ledarna

Maria-Conchita Domech Högberg	Medskaparna, Verkstadsgratan 4 117 36 Sthlm	0707-54 48 38 conchitas@swipnet.se	nelle@vg.skadebanan.org
Niklas Domech Högberg	Medskaparna, Verkstadsgratan 4 117 36 Sthlm	08-754 48 40 conchitas@swipnet.se	chinaski.nymark@kultur.goteborg.se

ÖVRIGA INTRESSERADE SOM EJ HADE MÖJLIGHET ATT DELTA

Nelle Naulér			nelle@vg.skadebanan.org
Chinaski Nymark			chinaski.nymark@kultur.goteborg.se
Mikael Norlind			mikael.norlind@scenkonstgerlesborg.se
Dana Sederowsky			danasederowsky@post.ulfors.se
Peter Sandsjö			peter.sandsjo@kultur.goteborg.se
Moa Lindh			sauditsarsuperstar@gmail.com
Marita Adamsson			marita.adamsson@bohustslaningen.se
Eftwa-Wiktoria Rodell			ewik@inbox.com
Joachim Nordvall			joachim@nefertiti.se
Teater Jaguar			kontoret@teaterjaguar.se
Teater Uno			info@teateruno.se
José Lagunas-Vargas			jose.lagunas-vargas@vgregion.se